ÖMER BÜCEYRÎ

Hadîs ve tefsîr âlimi. Künyesi Ebû Hafs olup, ismi Ömer bin Muhammed bin Büceyr bin Hazm'dır. Memleketine nisbetle Semerkandî, Hemedânî ve dedelerinden Büceyr'e nisbetle Büceyrî denildi. Muhaddis-i Mâverâünnehr ve Hâfız-ı kebîr lakabı verildi. 223 (m. 838)'de doğan Büceyrî, 311 (m. 923) yılında vefât etti.

Hadîs âlimi olan babası; Büceyrî'yi, hadîs-i şerîf öğrenmesi için, başta Mısır, Şam ve Bağdâd olmak üzere, çeşitli memleketlere defalarca gönderdi. Gittiği yerlerde Ahmed bin Abdülvâhid bin Âmûd, Îsâ bin Hammâd, Bişr bin Muâz Ukdî, Ahmed bin Abde Dabî, Amr bin Ali Filâs, Dârimî'nin dayısı Muhammed bin Muâviye, Ebû Âmir Mûsâ bin Âmir, Hişâm bin Huld, Muhammed bin Hâşim Bealbekî, Süleymân bin Seleme, Eyyûb bin Ali bin Heysem Kenânî, İbn-i Hammâd, Muhammed bin Beşşâr Bendâr ve daha pekçok âlimden ilim tahsil edip, hadîs-i şerîf dinledi. Yüzbin hadîs-i şerîf ezberleyerek hadîs ilminde hafız oldu. Çok çalıştı, İslâmî ilimlerin inceliklerine vâkıf oldu. Hadîs ve tefsîr ilimlerinde zamanının ileri gelen âlimlerinden sayıldı. Âlimler sika (güvenilir) olduğunda ittifâk ettiler. Günahlardan sakınmada ve ibâdette çok gayretli olduğu bildirildi.

Ömer Büceyrî'den; başta oğlu Ebü'l-Hasen Muhammed bin Ömer olmak üzere, Ebû Bekr Muhammed bin Ali bin İsmail Şaşî el-Keffâl, Ebû Yahyâ Ahmed bin Muhammed, İbrâhîm bin İshâk Semerkandî, Ali bin İbrâhîm bin Fudayl bin Haddâs Keşaşî, Muhammed bin Muhammed Sabr, A'yün bin Ca'fer Semerkandî, Ebü'l-Hasen Ahmed bin Muhtâc Keşşân, Muhammed bin Ahmed bin İmrân Şaşî, Ali bin Bendâr Sayrâfi,

Ebû Hatîm ve daha bir çok âlim ilim öğrenip, hadîs-i şerîf rivâyet etti.

Ömer Büceyrî'nin rivâyet ettiği hadîs-i şeriflerden birinde, Resûlullah (aleyhisselâm): "Ümmetimin hepsi Cennete girer, istemeyen müstesna" buyurdu. Eshâb-ı kiram (r.anhüm) "Kim istemez?" dediler. "Bana itaat eden Cennete girer. Bana isyan eden istememiştir" buyurdu.

Ömer bin Muhammed Büceyrî, değişik ilimlerde birçok eser yazdı. Kaynaklarda tefsîr ilminde "Kitâb-üt-tefsîr" ve hadîs ilminde "Câmi'-üs-sahîh" adlı eserleri hakkında bilgi verilmektedir.

□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□□

1) Şezerât-üz-zeheb cild-2, sh. 262

2) Hediyet-ül-ârifîn cild-1, sh. 780

3) İzâh-ül-meknûn cild-1, sh. 361

4) Mu'cem-ül-müellifîn cild-7, sh. 307